

Statsrett (12 sp.)

1) Faglig innhold

Faget omfatter grunntrekkene i norsk forfatningshistorie fra 1814, herunder hvordan viktige prinsipper kommer til uttrykk i Grunnloven og er utviklet i konstitusjonell sedvanerett. Faget omhandler videre statsmaktens organisering og kompetanse, herunder Stortingets lovgivning, Regjeringens utøvende makt og Kongens stilling samt Høyesteretts og Riksrettens kontrollvirksomhet. Forholdet mellom statsorganene, herunder parlamentariske styreformer, delegasjon av lovgivningsmyndighet og domstolskontroll med lover og forvaltningsvedtak omhandles også. Det gis videre en oversikt over reglene om borgernes stemmerett og valgsystemet. Domstolenes uavhengige stilling, reglene om regjeringens grunnlovsumiddelbare kompetanse (prerogativlæren) og reglene om forfatningsendringer behandles. Videre behandles forbudet mot tilbakevirkende lover og legalitetsprinsippet. Faget omfatter også reglene om sivile og politiske rettigheter, samt reglene om økonomiske og sosiale rettigheter, herunder blant annet individets vern etter de statsrettslige regler, først og fremst reglene om ytringsfrihet, religionsfrihet og vernet om den private eiendomsrett. Konstitusjonelle regler vil i noen grad legge bånd på og føringer for den politiske handlefriheten. Fagets nære tilknytning til de politiske beslutningsprosesser gjør det derfor også viktig å belyse forholdet mellom rett og politikk.

2) Læringsutbytte

Kunnskap

Etter bestått første avdeling har studenten:

- god kunnskap om lovgivningsprosessen, forvaltningens myndighet og domstolenes rolle, med særlig vekt på Høyesterett
- kunnskap om forbudet mot tilbakevirkende lover og vernet om den private eiendomsrett
- kunnskap om legalitetsprinsippet og ytringsfriheten
- kunnskap om sentrale hendelser i norsk forfatningshistorie
- kunnskap om maktfordelingens grunnlag, statsmaktens organisering og riksretten
- kunnskap om Stortingets instruksjonsrett og parlamentarismen
- kunnskap om kongens stilling

Ferdigheter

Etter bestått første avdeling kan studentene:

- identifisere og løse statsrettslige problemstillinger av praktisk og teoretisk art
- anvende den juridiske metode for å løse statsrettslige problemstillinger

3) Pensum:

- Eivind Smith «Konstitusjonelt demokrati», 4. utg. 2017
- Andenæs/Fliflet «Statsforfatningen i Norge». 11. utg., kap. 5-8. (Kompendium legges i Canvas)